

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาสุนทรียภาพของโคลงในวรรณคดีไทยในด้านความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติของภาษาไทยกับสร้างสรรค์วรรณศิลป์ กลวิธีการสร้างความงามทางวรรณศิลป์ ตลอดจนการสืบทอดและการสร้างสรรค์วรรณศิลป์ในการแต่งโคลง โดยศึกษาโคลงทุกประเภทจากตัวบทวรรณคดีไทยตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงกวีนิพนธ์ไทยสมัยใหม่ในยุครัตนโกสินทร์

ผลการวิจัยพบว่า โคลงเป็นรูปแบบคำประพันธ์ที่สร้างสรรค์ขึ้นจากธรรมชาติของภาษาไทย โดยเฉพาะการบังคับเสียงวรรณยุกต์ซึ่งเป็นกรอบบังคับทางฉันทลักษณ์ที่แตกต่างไปจากคำประพันธ์ชนิดอื่น นอกจากนี้กวีได้ใช้ธรรมชาติภาษาไทยตกแต่งโคลงให้มีความไพเราะคมคาย ทั้งเรื่องเสียง เรื่องคำ และน้ำหนักของความหมายในเรื่องเสียง ได้แก่ เสียงวรรณยุกต์ เสียงพยัญชนะ และเสียงสระ กวีให้ความสำคัญแก่เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งท้ายวรรคหรือท้ายบาทด้วยการใช้เสียงจัตวาและเสียงสามัญดังที่พบในขวนพ่าย โคลงฉันท์และในพระนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส และการเล่นเสียงวรรณยุกต์ต่างระดับ ส่วนเสียงพยัญชนะและเสียงสระ กวีใช้การซ้ำเสียงพยัญชนะต้น การแทรกเสียงพยัญชนะ /ร/ ในคำ และการซ้ำเสียงสระสร้างเสียงสัมผัสคล้องจองและเสียงเสนาะในโคลง ในเรื่องจังหวะ กวีใช้จังหวะหนักเบาของการออกเสียงพยางค์ภาษาไทยเพื่อความไพเราะ ในเรื่องคำ กวีใช้คำพ้องรูป พ้องเสียง และใช้คำเดียวกันซ้ำกันเพื่อเล่นกับความหมายหลายนัยของคำโดยใช้กลวิธีการซ้ำคำในรูปแบบต่างๆ อันเป็นกลวิธีที่นิยมใช้มากที่สุดในการแต่งโคลง นอกจากนี้ยังเล่นกับน้ำหนักและระดับของความหมายด้วยการใช้คำซ้ำ คำ ๔ พยางค์ การลำดับคำ และการละคำ

กวีใช้ลักษณะเด่นของธรรมชาติภาษาไทยเหล่านี้รวมกันไปในโคลงแต่ละบท ส่งผลให้โคลงมีสุนทรียภาพทั้งทางด้านเสียงและความหมาย ได้แก่ ความไพเราะจากเสียงและคำ การจัดหมวดหมู่ความคิด การเน้นอารมณ์ความรู้สึก การเล่นความหมายหลายนัย การลำดับความ และการสรุปความ

แนวคิดสำคัญเรื่องการสร้างสุนทรียภาพของโคลงในระดับเสียงและคำด้วยการเล่นเสียง การเล่นคำ และการซ้ำคำ รวมทั้งการสร้างสุนทรียภาพในระดับความด้วยการขยายความและการล้อความ โคลงกับคำประพันธ์ชนิดอื่นเป็นสิ่งที่ปรากฏมาตั้งแต่สมัยอยุธยา และกวีในสมัยต่อมาได้สืบทอดและสร้างสรรค์สุนทรียภาพนี้ในการแต่งโคลงในสมัยรัตนโกสินทร์จนถึงกวีนิพนธ์สมัยใหม่ด้วย นอกจากนี้การสืบทอดและการสร้างสรรค์สุนทรียภาพที่สัมพันธ์กับรูปแบบของโคลงมีผลให้โคลงมีรูปแบบและลีลาทางวรรณศิลป์แปลกใหม่ต่างไปจากเดิมและแสดงเอกลักษณ์ของกวีแต่ละคน ขณะเดียวกันกวีก็ยังคงมุ่งรักษาแบบแผนการเล่นกับน้ำหนักเสียงอันเป็นลักษณะเด่นของโคลงในด้านวรรณศิลป์ซึ่งปรากฏให้เห็นในโคลงตั้งแต่อดีตจนถึงโคลงในสมัยปัจจุบัน

4480912022 : MAJOR THAI

KEY WORD: AESTHETICS / KHLONG / THAI POETRY / THE NATURE OF THAI LANGUAGE / LITERARY CREATION

WEERAWAT INTARAPORN : AESTHETICS OF *KHLONG* IN THAI POETRY: LITERARY CREATION FROM THE NATURE OF THAI LANGUAGE. DISSERTATION ADVISOR : ASSOC. PROF.CHOLADA RUENGRUGLIKIT, Ph.D., 335 pp. ISBN 974-17-4631-8

This dissertation aims to study aesthetics of *khlong* in Thai poetry in relation to the nature of the Thai language. The selected texts include all types of *khlong* written from the Ayudhaya period to the modern poetry of the present day, Rattanakosin era.

Khlong are found to be different from other types of Thai poetry in their unique prosodic patterns: *khlong* require the presence of tone marks and the nature of the Thai language contributes to the poets' creation of melodious and witty *khlong* in the following respects: euphony, diction, and fine shades of meaning. Euphony consists of tones consonant and vowel sounds. Poets place emphasis on tones at the end of each hemistich or each full line by using rising tone and mid tone as seen in *Yuan Phai Kholng Dun* and Supreme Patriarch H.R.H. Prince Paramanujitajinorasa's poetic works, and on the different tone levels. As for consonant and vowel sounds, alliteration, epenthetic /r/, and assonance are employed to create rhymes and the harmonious qualities of *khlong*. Additionally, in order to create the beautiful rhythmic patterns of *khlong*, the stressed and unstressed syllables of Thai pronunciation are employed. As for diction, puns, either homophones or homonyms and repeated words are used to play on the multiple meanings of words. They give rise to various types of repetition, a popular literary technique in composing *khlong*. In terms of semantics, reduplication, tetrasyllabic doublets, word order, and ellipsis are employed to enhance the effectiveness of the words.

The employment of all these characteristics of the Thai language in each *khlong* enriches its euphonic and semantic aesthetic value as produced by the beauty of sounds and words, the classification of concepts, the emphasis on feelings, the multiplicity of meaning, the organization of concepts, and summaries.

Furthermore, this dissertation argues that the main aesthetic concept of *khlong* - the creation of euphonic and verbal words aesthetic of *khlong* which is based on the use of euphonic sounds, puns, and repeated words as well as the beauty of the poetic content generated by the addition of meaning and the recasting of thoughts found in *khlong* into different types of verse - initially developed in Ayudhaya *khlong* and has since influenced Rattanakosin *khlong*, including modern *khlong*. In addition, there has been a preservation and creation of aesthetics in relation to the prosodic pattern of previous *khlong*, resulting in different novel styles of writing that reflect the individuality of each poet. Even though their writing styles are different, they still have to adhere to the conventional rules for the rhythmic nature of *khlong*, which makes up the unique aesthetics of *khlong* as seen in poetic works from the past to the present.